

OPIS predmeta

Šifra predmeta: PEF RN 107	Naziv predmeta: Informatika i obrazovne tehnologije		
Ciklus: I (prvi)	Godina: I (prva)	Semestar: I (prvi)	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj sati: 45 sedmično: 3 semestralno: 45 predavanja: 2 predavanja: 30 vježbe: 1 vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata sa pojmovima i definicijama: informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) podataka, informacije, znanja, baza podataka i baza znanja, sistema i analize sistema, odlučivanja, kvaliteta i procjene kvaliteta, sistema naučnih i stručnih informacija, informacijskih i obrazovnih tehnologija, edukacijskih informacijskih sistema, metodama učenja pomoću IKT-a, (<i>e-learning</i> i <i>distance learning</i>) hardverskim i softverskim komponentama računarskih sistema, aplikacijama i standardima, internet-protokolima, sigurnosti i zaštite sistema i sl. - Razumijevanje temeljnih koncepata informatike i računarstva i priprema za dalju nadgradnju znanja, kao teorijska i praktična podloga za usvajanja složenijih sadržaja iz oblasti informatike i računarstva; - Razvijanje inicijative i sposobnosti za korištenje te samostalno rješavanje problema pomoću računara pravilnom upotrebom usvojenih informatičkih principa i tehnika. - Razvijanje kompetencija za učinkovito korištenje digitalnih alata u obrazovnom kontekstu, razrednoj nastavi. 		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja: Uvod u informatiku <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Upoznavanje sa komponentama personalnih računara, sa prednostima i manama različitih operativnih sistema. - Predavanja: Podatak, informacija i znanje, te metode manipulacije podacima <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Upoznavanje sa mogućnostima, metodama i načinima prikupljanja i obrade podataka korištenjem MS Office paketa. - Predavanja: Računarski sistemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Primjene računarskih sistema (hardware i software) u edukaciji, te prezentacija edukativnih sadržaja. - Predavanja: Računarski softver <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Podjela i analiza računarskog softvera. Upoznavanje sa programskim jezicima - Predavanja: Metode prikupljanja i analize podataka <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Analiza softverskih rješenja koji se koriste u prikupljanju i obradi podataka. Upoznavanje sa osnovnim informatičkim pojmovima vezanim za kreiranje nosača podataka, kreiranje varijabli za nosače podataka, unos i obradu podataka. - Predavanja: Informatika u statistici, statističke obrade uz pomoć kompjutera 		

OPIS predmeta

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktični dio: Vježbanje korištenja statističkog softvera u statističkim obradama i analize i interpretacije izlaznih izvještaja iz informacijskih sistema i priprema izvještaja za donosiocel odluka na bazi dobijenih obrađenih izlaznih izvještaja iz baza podataka - Predavanja: Baze podataka (BP), koncept i vrste BP ▪ Praktični dio: Upoznavanje sa osnovnim informatičkim pojmovima i softverom vezanim za kreiranje različitih vrsta baza podataka, radom sa bazama podataka (data mining), za potrebe obrade, analize i interpretacije tih podataka. Aplikativne baze podataka (FOX PRO, OFFICE, MS ACCESS, MY SQL) - Predavanja: Mreže računarskih sistema i računarske komunikacije ▪ Praktični dio: Upoznavanje i rad u mreži i mrežnim protokolima i standardima: SMTP, IMAP... - Predavanja: Internet i internet-protokoli, WEB tehnologije ▪ Praktični dio: Načini pristupa internetu, pretraživači, napredno pretraživanje i rad sa internet-servisima - Predavanja: Multimedijalni sistemi ▪ Praktični dio: Standardizacija podataka, kompresija slike i audiokompresije - Predavanja: Informacioni sistemi (IS), MIS, reinžinjerin IT i IS ▪ Praktični dio: Projektovanje pojedinačnog „studentskog IS“ i upoznavanje sa softverom za projektovanje IS - Predavanja: EIS i EMIS ▪ Praktični dio: Kreiranje nosača podataka za njihovu pohranu u module lokalnih informacijskih sistema na nivou fakulteta i univerziteta - Predavanja: Informacioni sistemi (IS) u obrazovanju. Primjena digitalne tehnologije i alata u razrednoj nastavi ▪ Praktični dio: Upoznavanje studenata sa razvojem i primjenom IS u obrazovanju te, posebno primjenom digitalnih tehnologija i alata u razrednoj nastavi - Predavanja: Zaštita računarskih sistema. Sigurnost računarskih sistema ▪ Praktični dio: Autentifikacija i autorizacija - Predavanja: Napadi putem interneta i sigurnost baza podataka ▪ Praktični dio: Demonstriranje i vježbanje tehnika detekcije malicioznih i sl. softvera na kompjuteru i zaštita podataka - Predavanja: Kompjuterski kriminal i oblici kompjuterskog kriminala ▪ Praktični dio: Priprema i kreiranje generatora izvještaja na bazi dobijenih obrađenih izlaznih izvještaja iz baza podataka i njihova zaštita
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje temeljnih koncepata u računarstvu i informatici, što uključuje: brojne sisteme, osnove računarskih arhitektura i primjenu informacijskih tehnologija, baza podataka, Internet, WEB tehnologije, multimedijalne sisteme, sigurnost i zaštitu. <p>Putem teoretske i praktične nastave iz predmeta Informatika i obrazovne tehnologije studenti treba da usvoje sljedeća <u>znanja</u>:</p>

- Modul 1. **Uvod u informatiku i obrazovne tehnologije**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju sa pojmovima i definicijama: informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) podatka, informacije, znanja, baza podataka i baza znanja, sistema i analize sistema, odlučivanja, kvaliteta i procjene kvaliteta, sistema naučnih i stručnih informacija, informacijskih i obrazovnih tehnologija, edukacijskih informacijskih sistema, metoda učenja pomoću IKT itd.
- Modul 2. **Podatak, informacija i znanje, te metode manipulacije podacima**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju sa operacijama prikupljanja i obrade podataka korištenjem baza podataka koje se danas koriste u računarstvu, odnosno putem IKT-a. Studenti se, također, upoznaju s teorijom informacije i metodama manipulacije s podacima za potrebe obavljanja svakodnevne prakse ili u istraživanjima.
- Modul 3. **Računarski sistemi**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju s pojmovima i definicijama sistema i systemske analize, principima rada i funkcioniranja sistema generalno, a posebno EIS-a. Zatim, studenti se upoznaju s pojmom komunikacije i komunikacionog procesa, te njegovim osnovnim komponentama i upotrebi u informatici i EIS-u.
- Modul 4. **Računarski softver**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju sa podjelom i analizom računarskog softvera i sa programskim jezicima.
- Modul 5. **Metode prikupljanja i analize podataka**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju sa pojmovima i definicijama dokumentacije i evidencije, informacijskim tokovima, funkcioniranjem obrazovnih sistema EIS-a i minimalnim setovima podataka značajnim za funkcioniranje svih oblika i nivoa sistema od lokalnih do nacionalnog nivoa, potrebnih za istraživanja.
- Modul 6. **Obrazovne tehnologije i modeli, modeliranje i simulacija računarom**
  - Cilj modula je da se studenti upoznaju s pojmovima nove obrazovne tehnologije, model i modeliranja, tipovima modela i odnosima modela i teorije.
Također, studenti treba da usvoje znanje iz oblasti konstrukcije modela i faza modeliranja, pojmove simulacije, tipove i način upotrebe modeliranja i simulacije u obrazovanju.
- Modul 7. **Baze podataka (BP) i vrste BP-a**
  - Cilj modula je upoznavanje sa osnovnim informatičkim pojmovima i softverom vezanim za kreiranje različitih vrsta baza podataka, radom sa bazama podataka (data mining), za potrebe obrade, analize i interpretacije tih podataka.
- Modul 8. **Mreže računarskih sistema i računarske komunikacije**
  - Cilj modula je upoznavanje i rad u mreži i mrežnim protokolima i standardima.
- Modul 9. **Internet i WEB tehnologije**

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cilj modula je da se studenti upoznaju sa načinima pristupa internetu, pretraživači, napredno pretraživanje i rad sa internet-servisima. - Modul 10. Multimedijalni sistemi ▪ Cilj modula je da se studenti upoznaju s multimedijalnim sistemima, te standardizacijom podataka, kompresijom slike i audiokompresije. - Modul 11. Računari u edukaciji i istraživanju ▪ Cilj modula je da se studenti upoznaju sa tehnološkim pretpostavkama za inoviranje nastave, historijskim pregledom i glavnim problemima u oblikovanju i implementaciji programa za učenje putem računara i modernih informacijskih komunikacijskih tehnologija (ICT). Studenti će se upoznati sa Computer Assisted Learning i Distance Learning metodama učenja, upotrebom računara u edukaciji i istraživanju. - Modul 12. Informacioni sistemi (IS) u obrazovanju. Primjena digitalne tehnologije u razrednoj nastavi ▪ Cilj ovog modula je da se studenti upoznaju sa razvojem i primjenom IS u obrazovanju te, posebno primjenom digitalnih tehnologija i alata u razrednoj nastavi - Modul 13. Zaštita i sigurnost računarskih sistema ▪ Cilj ovog modula je da se studenti upoznaju sa pojmovima autentifikacije i autorizacije, te osnovnim vidovima čuvanja, zaštite i sigurnosti računarskih sistema. - Modul 14. Napadi putem interneta i sigurnost baza podataka ▪ Studenti se upoznaju sa tipovima napada putem interneta i sigurnošću baza podataka, te vježbaju tehnike detekcije malicioznih i sl. softvera na kompjuteru itd. - Modul 15. Kompjuterski kriminal i oblici kompjuterskog kriminala ▪ Studenti će se upoznati sa osnovama kompjuterskog kriminala i njegovim oblicima, te sa relevantnom legislativom iz ove oblasti. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instalacija, korištenje i održavanje personalnih računara; - Korištenje odgovarajućih programskih alata. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje funkcionisanja, instalacija i rad sa odabranim operativnim sistemima; - Konceptualno razumijevanje strategija za rješavanje problema koristeći algoritamski pristup; - Razumijevanje trenutnih aktuelnih tehnologija (računarske komponente, Internet i WEB tehnologije, aplikativni i sistemski softver, podešavanje mreže, baze podataka i informacioni sistemi, zaštita i sigurnost podataka).
Cilj održivog razvoja (SDG):	Jačati svijest o važnosti ostvarivanja svih 17 ciljeva održivog razvoja, povećati znanje u smislu provedbe, sa posebnim fokusom na:

OPIS predmeta

	<p>COR4 – <u>Kvalitetno obrazovanje</u>: Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje, te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja. Povećati relevantne vještine, između ostaloga i tehničke i stručne, za dostojanstveno zaposlenje.</p> <p>COR5 – <u>Rodna ravnopravnost</u>: Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke. Osigurati jednak pristup za „ranjive“ grupe, uključujući osobe s invaliditetom, djecu u ranjivim situacijama i sl.</p> <p>COR8 – <u>Dostojanstven rad i ekonomski rast</u>: Promovirati uključiv i održiv ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve.</p> <p>COR9 – <u>Industrija, Inovacije i Infrastruktura</u>: Izgraditi izdržljivu/prilagodljivu infrastrukturu, promovirati <u>uključivu i održivu</u> industrijalizaciju i poticati inovativnost. Povećati pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, te proširiti naučna istraživanja.</p> <p>COR11 – <u>Održivi gradovi i lokalne zajednice</u>: Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim.</p> <p>COR12 – <u>Odgovorna potrošnja i proizvodnja</u>: Poticati održivo upravljanje i učinkovito korištenje prirodnih resursa. Podizati svijest o održivom razvoju i prirodnim stilovima života. Jačati naučne i tehnološke kapacitete u smislu kretanja u pravcu održivijih oblika potrošnje i proizvodnje</p> <p>COR17 – <u>Očuvanje klime</u>: Unaprijediti obrazovanje, podizanje nivoa svijesti kao i ljudske i institucionalne kapacitete u vezi s ublažavanjem i smanjivanjem utjecaja klimatskih promjena, odnosno s prilagođavanjem i ranim upozoravanjem na klimatske promjene.</p> <p>COR17 – <u>Partnerstvom do ciljeva</u>: Uvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj. Unaprijediti dijeljenje znanja u domeni tehnologija i inovacija. Promovirati razvoj, prijenos i širenje ekološki ispravnih tehnologija</p>
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja se izvode uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće studenata u kabinetu. - Vježbe se izvode kao auditorne, uz izradu zadataka koji predstavljaju praktičnu primjenu.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Način vrednovanja uspjeha studenata na predmetu je sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktični dio ispita obavlja se na računaru, a teoretski dio ispita obavlja se putem pismenog <i>multiple-choice</i> testa, putem pisanog eseja i dodatnim usmenim ispitivanjem. <p>Ako se ispit obavlja putem testa na računaru (tipa <i>Multiple-choice</i> – MC), onda se ocjena verificira skalom od 6 do 10, odnosno opisno u skali od A do F.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tokom održavanja teoretskog dijela nastave obavljat će se, najmanje jedanput u toku semestra, provjera znanja (parcijalni ispit), čiji broj bodova se priznaje kod definitivnog formiranja ocjene nakon završnog testa u kojem se postavljaju pitanja iz cjelokupnog fonda teoretske nastave iz predmeta Informatika i obrazovne tehnologije. Svako pitanje u parcijalnom ispitu nosi 2 boda, što znači da u ukupnoj zbirnoj ocjeni testa student može dobiti ukupno 20 bodova. <p>Struktura bodovnog sistema kontinuirane i završne provjere znanja je sljedeća: ukupan broj bodova koje student treba da ostvari je do 100 bodova i to sljedećim principom:</p>

OPIS predmeta

	<ul style="list-style-type: none"> - putem parcijalnog ispita testom, maksimalno 20 bodova, - putem pisanja seminarskog rada i odbrane, te eseja, maksimalno 20 bodova. - putem polaganja praktičnog dijela ispita, maksimalno 20 bodova, - putem završnog testa na kraju održane teoretske i praktične nastave, maksimalno 40 bodova. <p>Konačna ocjena se formira tako što se zbroje svi osvojeni bodovi za svaki oblik provjere znanja.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bilješke i slajdovi s predavanja (WEB stranici Fakulteta); 2. Uvod u informacione tehnologije, Samir Lemeš, Haris Hamidović, Politehnički fakultet Univerziteta u Zenici, 2023; 3. Kudumović M, Sukić Ć. Informatika, Sarajevo, 2012; 4. D. Živković, Uvod u algoritme i strukture podataka, Beograd 2018. 5. Aplikativni Softver, Vukić Radmila, Dragoslav Perić, Ivana Vlajić-Naumovska, Visoka škola elektrotehnike i računarstva, Beograd 2014 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Computer Organization & Architecture – Designing for Performance; William Stallings, 7th Edition; 2. Structured Computer Organization; Andrew S. Tanenbaum; sixth Edition; 3. Kudumović M. MIS, Univerzitet u Sarajevu, Pedagoški fakultet, Sarajevo, 2018